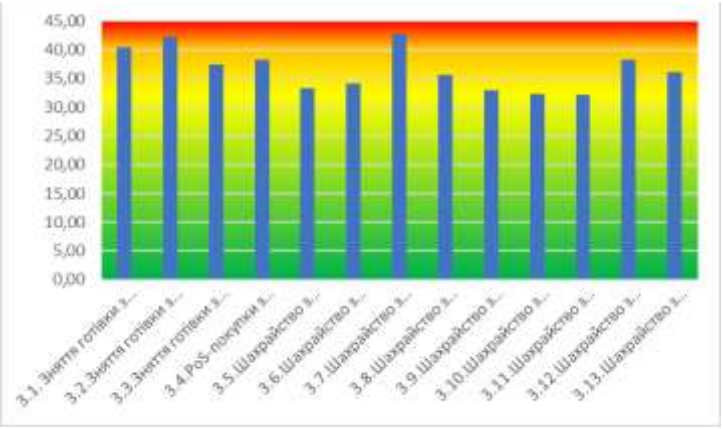

Рис. Оцінка ризиків поширення загроз шахрайства з платежами, з використанням банківської картки, у післявоєнний період

Оцінюючи ризики поширення групи загроз шахрайства з платежами, з використанням банківської картки, у післявоєнний період, такий же різновид шахрайства характеризуються найвищим ризиком (*рис.*): шахрайство з платіжними картками (фішинг) (42,8 %); зняття готівки з банківських карт UA в межах UA (42,23 %); та зняття готівки з банківських карт UA за межами UA (40,45 %).

Таким чином, шахрайство з платежами є найбільш поширеною загрозою у сфері кіберзлочинності, складаючи 67,10 % усіх випадків on-line шахрайства. Воно характеризується високим рівнем ризику і залишається важливою проблемою як до, так і після війни.

Денисенко Богдан Анатолійович,
експерт з питань організованої злочинності (Консультативна місія Європейського Союзу)

ІТ ІНФРАСТРУКТУРА ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ILP

Процес реформування сектору цивільної безпеки є складним та багатогранним. Для досягнення бажаного результату, в процесі реформування необхідно орієнтуватись на

чітке бачення, модель, стратегію розбудови, а особливо – на спроможності.

Модель правоохоронної діяльності є основою, скелетом, навколо якого повинні вибудовуватись всі інші елементи системи, як от: інформаційні, аналітичні, робочі та управлінські процеси та можливості, таке інше. Важливо щоб всі елементи моделі були взаємосумісними та доповнювали один одного, розвивались комплексно. Модель по суті і є дороговказом, який допомагає сформулювати, сформувати бачення та стратегію розбудови, яка повинна відповідати потребам країни. Правоохоронна діяльність, керована аналітичною розвідкою (ILP) є моделлю правоохоронної діяльності, яка може забезпечити державі можливість ефективно протидіяти транснаціональній організованій злочинності та комплексно реагувати на виклики злочинності, та, відповідно, звертати увагу на вразливості для подальшого підвищення спроможносте – правоохоронної системи, та, відповідно, – держави.

Модель ILP є універсальною та лежить в основі будь якого підходу, який має на меті за найменших витрат ресурсів досягти максимального, найкращого результату. ILP є управлінським інструментом, що допомагає керівникові (або особі, що приймає рішення) приймати найбільш ефективне та результативне рішення щодо розподілу ресурсів (людських, у тому числі інтелектуальних, матеріальних, таке інше).

Крім застосування інструментів державного управління, аналітичних інструментів та можливостей, необхідно враховувати, створювати та застосовувати існуючі (у тому числі найбільш сучасні) IT технології та відповідні можливості відповідно до сформованої моделі правоохоронної діяльності. Аналітична розвідка (intelligence) є ключовим, базовим та центральним елементом формування моделі ILP. Впровадження ILP передбачає уніфікованого та комплексного підходу щодо збору, внесення, опрацювання, аналізу та поширення даних, інформації та, відповідно, аналітичної розвідки серед всіх правоохоронних органів. Що, в свою чергу, передбачає уніфікованого та комплексного підходу щодо формування баз даних, реєстрів, репозиторіїв, таке інше серед усіх правоохоронних органів (формування державного стандарту); спільної та взаємосумісної IT інфраструктури на рівні всієї держави (не може бути різних стандартів у державі, яка декларує напрям комплексного реформування та цифровізації на державному рівні); уніфікованих процесів (щодо збору,

внесення, опрацювання, аналізу та поширення даних, інформації, аналітичної розвідки) серед усіх правоохоронних органів, що передбачає існування уніфікованого бачення та розуміння даних процесів на всіх рівнях вертикально (від тих, хто збирає, вносить, опрацьовує та аналізує дані, інформацію, – до керівника, керівного складу найвищого рівня) та горизонтально (серед усіх державних органах).

Інформаційно-аналітична складова є достатньо дороговартісною та складною. У зв'язку з чим пропонується пройти наступні етапи перед впровадженням оновленої інфраструктури:

1) Створення уніфікованого понятійного апарату. Всі учасники процесу (ті хто вносять (збирають), опрацьовують та аналізують інформацію, керівники та виконавці, таке інше) повинні стандартизовано підходити до всіх процесів роботи з даними, інформацією, говорити «однією мовою».

2) Функціональний аудит бізнес-процесів (робочих процесів) з інформаційного менеджменту (щодо збору інформації, її внесення та опрацювання, аналітичних процесів та прийняття управлінських рішень) задля визначення найбільш ефективної та результативної моделі.

3) Перегляд, переналаштування, та/або новий дизайн IT можливостей (IT інфраструктури (фізичного обладнання, програмного забезпечення та інформаційних технологій, таке інше), та відповідних процесів регулювання з управління інформацією, баз даних, реєстрів, таке інше).

IT можливості повинні відповідати реальним робочим процесам, потребам аналітиків та завданням, які перед ними ставляться керівництвом (або тими хто приймає рішення щодо проведення аналітичного дослідження).

Інтегроване, комплексне бачення щодо впровадження реформ передбачає поєднання ряду реформ в рамках уніфікованого підходу. Відповідно, ILP, як основа, повинна впливати на розвиток похідних процесів та продуктів, як от SOCTA та EMPACT (або їх альтернативи), а не навпаки.

Звіт щодо оцінки загроз серйозної та організованої злочинності (SOCTA), як аналітичний продукт є результатом впровадження ILP, його (цей звіт) неможливо повноцінно та якісно сформувати в умовах домінування моделі традиційної правоохоронної діяльності, або неповноцінного чи часткового впровадження ILP. Цей звіт передбачає «зріз» стану загроз станом на той момент, коли він формувався. Основною його

метою є визначення поточних тенденцій, які змінюються з часом. Для цього необхідно мати відповідну ІТ інфраструктуру, інтегровані бази даних, адаптовані процеси збору, аналізу та розповсюдження інформації, аналітичної розвідки, таке інше, для того щоб можливо було отримати цей звіт наближено до реального часу. У той же час, EMPACT (європейська міждисциплінарна платформа проти кримінальних загроз), побудований навколо політичного циклу ЄС щодо боротьби з організованою та серйозною міжнародною злочинністю (EU Policy Cycle), що є ні чим іншим, ніж адаптацією циклу аналітичної розвідки (intelligence cycle) до політичного процесу застосування бачення щодо серйозної та організованої злочинності, отриманої в результаті формування звіту SOCTA. Звіт SOCTA і є першим етапом цього циклу (EU Policy Cycle). Цикл аналітичної розвідки (intelligence cycle) є основою ILP.

Отже, SOCTA та EMPACT є результатом впровадження ILP. ILP є основою, скелетом для SOCTA та EMPACT. Тому, формування звіту SOCTA та участь у EMPACT передбачає повноцінне та комплексне впровадження ILP.

У той же час, необхідно пам'ятати, що немає універсального бачення та стратегії розбудови моделі. Задля цього проведення так званого внутрішнього аудиту щодо інформаційного менеджменту, перегляд та переналаштування бізнес-процесів (робочих процесів), є ключовим та надає можливість розбудувати ту модель ILP, яка б відповідала реальним потребам правоохоронної системи. ILP тільки тоді буде давати свої повноцінні результати, коли всі елементи будуть працювати навколо сучасних та адаптованих інформаційно-аналітичних можливостей безперебійно, ефективно та результативно, як єдиний механізм, орієнтований на результат. Результатом у цьому випадку є підвищення спроможностей правоохоронної системи щодо ефективної боротьби з організованою злочинністю, протидія транснаціональній організованій злочинності та можливість ефективно, результативно та комплексно реагувати на виклики злочинності. У той же час, модель ILP є універсальною та може бути адаптованою до більшості управлінських процесів. Впровадження дієвої моделі ILP є основою для подальшого комплексного реформування правоохоронних органів.